І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 14, 1964 No. 192. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН ПРО БОРОТЬБУ ПРОТИ ЕКСТРЕМІСТІВ; ҐОЛДВОТЕР ВІРИТЬ В ПЕРЕМОГУ

Батт, Монтана. — Президент Джансон, промовляючи 12-го жовтня до численних виборців, які оваційно його вітали, заявив, що як він стане президентом, то поведе боротьбу проти таких екстремістичних груп, як Ку Клакс Клан і Т-во ім. Джана Бирча, які заразили громадянство цієї країни та разом із іншими екстремістами голосять ненависть між народом. Президент сказав, що треба буде вияснити діяльність цих товариств, „стягнувши з них їхні шати, щоб американський нарід міг їх пізнати". Але Президент не виявив, що в дійсності він плянує зробити з цими товариствами. Сенатор Б. Ґолдвотер на початку своєї виборчої кампанії відмовився від Ку Клакс Клану, але він не відмовився від підтримки Т-ва ім. Бирча. Демократична Крайова Конвенція натаврувала всіх крайніх, назвавши по імені Ку Клакс Клан і Т-во Бирча, а також комуністів. Президент Джансон говорив ще в Денвері Колорадо, де мусів часто зупинятися і промовляти до зібраного народу. З Денверу виїхав до Буа в Айдаго, де промовляв на летовищі, з якого відлетів до Вашингтону. 11-го жовтня Президент був у Фініксі, Арізона, де його оваційно вітало населення, але під час цього мали місце два випадки виступів, які спричинили заарештування двох 18-літніх юнаків. Поліція заарештувала на летовищі 18-літнього Кларенса Фіцера за те, що він на летовищі був із набитим 22-калібровим револьвером 20 мінут перед прилетом джетам Президента. Фіцер заявив, поліції, що він, мовляв, хотів своїм револьвером охороняти Президента, коли б хтось на нього напав. Поліція віддала цього юнака психіятрам, щоб перевірили його умовий стан. Другий заарештований юнак, — це Томас Лі Вілкінс, який вдарив по голові президента Джансона транспарентом, на якому був напис „Голдвотер — Міллер". Цей удар не поранив Президента тільки загнув його капелюх. Поліцисти, які заарештували Вілкінса, твердять, що він був сильно замахнувся транспарентом та що хотів вдарити Президента по голові. Обидвох заарештованих звільнено після списання протоколу, хоч не припинено проти них скарги.

Фінікс, Арізона. — Сенатор Беррі Ґолдвотер заявив 12-го жовтня, що переведені опитування Дослідною Корпорацією Опініон в Принстоні, Н. Дж., виявляють, що він має за собою вже 40% всіх голосів у всіх стейтах, і що до 3-го жовтня він здобуде прихильність виборців та виграє вибори. Він також заспокоїв виборців, що він „вірить, що ми ніколи не вмішаємося до атомової війни, і що, на його думку, ані росіяни, ані американці не будуть такі дурні, щоб нищити атомовими бомбами міста, яких пізніше ніхто не міг би відбудувати". Ґолдвотер твердив, що ті республіканці, які спочатку були проти нього, тепер знов навертаються до нього і кожного тижня від 6 до 8 відсотків республіканців прибувають до його табору. Голдвотер казав, що в деяких стейтах він має за собою вже до 48% всіх виборців. „Ми є дуже щасливі з такого стану між виборцями". Але опитування переведені Луїсом Гаррісом, виявляють, що президент Джансон має тепер 58% виборців, а Голдвотер тільки 34%, а 8% є нерішені. Республіканський кандидат на Президента заявив у Фініксі на телевізії, переданій по цілій країні, що він у своїй виборчій кампанії не порушує окремих конкретних проблем, якими могли б цікавитися виборці даної округи, тільки говорить про самі головні факти, розв'язуючи рівночасно в цілій основі і для цілої Країни. Бувши в районі Аппалачських гір, пригадував Голдговотер, що не говорив про потреби цього району, тільки висмівав плян уряду поборювати убозтво. На Флориді, де є велике число емеритів - пенсіонерів соціяльного забезпечення, Ґолдвотер атакував урядову програму медичної опіки в рамах соціяльного забезпечення; в стейті Теннессі, де є велика державна електрівня, республіканський кандидат виступав проти нового розподілу на виборчі округи. Голдвотер казав, що він у своїх промовах не хоче апелювати до кишинь своїх виборців, тільки ставить їм перед очі самі великі проблеми, які треба б розв'язати так, щоб змінити моральні засади американського народу та його спосіб життя.

Торонтський університет влаштував прийняття з приводу видання книжки проф. В. Кисілевського

Торонто. — В понеділок 5 жовтня ц.р. в Торонті відбулося прийняття, влаштоване Торонтським Університетським Видавництвом, яке видало англомовну Енциклопедію Українознавства, з нагоди появи в тому видавництві нової важливої української книги, а саме проф. В. Кисілеського „Ранні українські поселення в Канаді в рр. 1895-1900", яка безсумнівно стане основою для дальших докладних студій українського поселення не тільки в Канаді, але також у ЗДА. Чимало приявних на прийнятті визначних канадійців підмічували з найбільшим признанням важливість видань цього видавництва, зозокрема книжки проф. Кисілевського та її великої попередниці — виданої УНСоюзом першої чужомовної Енциклопедії Українознавства. Український Народний Союз репрезентував на прийнятті головний секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** 8-го жовтня підписав закон, згідно з яким продовжується програму Харчі для миру на два роки. Закон дозволяє продати або подарувати впродовж найближчих двох років американських харчів на суму 3,500,000,000 долярів. Конгрес зробив два застереження в цьому законі, але вони є незгідні з конституцією, і тому їх не можна буде здійснити, — заявив Президент під час підписування закону.

● **Метрополітальна опера в Ню Йорку** почне цьогорічний сезон оперою Гуно „Фавст", якою в 1883 році відкривали будинок цієї опери. Цьогорічний сезон буде останнім в цьому будинку, бо в найближчому сезоні Метрополітальна опера має перейти до нового модерного будинку в Центрі Лінкольна.

● **Американське Товариство Публічного Здоров'я** ствердило на основі переведених дослідів, що випадки серцевої атаки в жінок-курців трапляються два рази частіше в порівнянні з тими жінками, які зовсім не курять. Те саме стверджено і серед чоловіків.

● **Сестра кубинського диктатора Кастра Хуаніта,** яка в червні ц.р. втекла з Куби і тепер живе в Мехіко, дістала візу відвідати ЗДА як туристка. Вона в суботу 10-го жовтня прилетіла до Маямі, де живе багато кубинських втікачів. Її віза є важна на 6 місяців, але вона плянує вчасніше виїхати до Мехіко, де дістала право азилю.

Д-р В. Ґалан переобраний на голову Об'єднання б. вояків-українців в Америці

Філядельфія — В суботу 10 жовтня відбувся тут 8-ий Делеґатський З'їзд центральної української комбатантської організації, Об'єднання б. вояків українців в Америці (ОбВУА), створеної 15 років тому, після того, як існуюча від 1925 року комбатантська організація Українська Стрілецька Громада добровільно розв'язалась в ім'я об'єднання всіх комбатантів - українців, без уваги на їх колишні військові формації, а тільки з увагою на їх національно-державницький світогляд. ОбВУА нараховує тепер 18 Відділів з 837 членами, однак частина членства не активна. Голова д-р В. Ґалан, відкриваючи збори, прочитав довгий список померлих членів за час від останнього З'їзду. У вступній промові він звернув увагу на потребу, щоб українські комбатанти реаґували на деякі нездорові течії серед української еміґрації, які заперечують ідеали, за які боролися українські вояки. Звіти склали члени Головної Управи, дир. І. Порітко, Й. Вишневецький, І. Кедрин-Рудницький і голова Ради Восиного Хреста д-р М. Рибак. Після признання абсолюторії Управі на внесок д-ра О. Третяка від Контрольної Комісії переведено вичерпну дискусію і прийнято резолюції, в яких головно підкреслено потребу повного духового та організаційного з'єднання всіх українських комбатантів в ЗДА й Канаді. Вибрано одноголосно нову Головну Управу у складі: д-р В. Ґалан — голова, д-р І. Козак, І. Порітко і Ю. Лопатинський — заступники голови, д-р Т. Мамчур — секретар, Й. Вишневецький — скарбник, П. Калиновський — культ.-освітній референт, М. Алексевич — господарський референт, М. Каплистий — організаційний референт, член — В. Сім'янців, заступники — д-р О. Утриско і О. Сарахман; редактор „Вістей Комбатанта" — І. Кедрин-Рудницький; члени Ради Воєнного Хреста — д-р М. Рибак — голова і М. Каплистий та Т. Мацьків — члени. Головний суд ген. П. Самутін — голова, О. Козловський і В. Луцишин — члени. Головна Контрольна Комісія — д-р О. Тритяк — голова Б. Заплітний і С. Гнатківський — члени, І. Даньківський і Марія Величко — заступники. Головував на зібранні Петро Постолюк, до Президії належали В. Сімянців, С. Гнатківський, д-р Т. Мамчур і д-р І. Козак. Почесними членами Президії були генерали А. Валіський і П. Самутін. Приявними були 29 делеґатів із 38 голосами, крім гостей. Збори закінчилися відспіванням Національного Гимну.

В Бриджпорті відзначено потрійний ювілей: УНСоюзу, Парафії і 383 Відд. УНС

Бриджпорт Па. — Українська громада в Бриджпорті, Па. відзначила в суботу 10-го жовтня урочисто 70-ліття УНСоюзу, 40-ліття Української Кат. Парохії і 35-ліття Бр. св. Петра і Павла від. 383 УНСоюзу. Приявних на святі понад 350 осіб, що засіли при гарно прибраних столах в новій модерній авдиторії, в якій приміщені також шкільні залі для науки українських дітей. Свято-бенкет відкрив молитвою місцевий парох Впр. от. декан Василь Шеремета і передав провід голові ювілейного комітету п. Петрові Ґрузінському, що привітав численно зібраних гостей і покликав до проводу бенкетом і концертом п. Івана Андрусева, касира відділу 383 УНС. Тостмайстер представив почесних гостей, — представників міста, гол. касира Р. Слободяна, головну радну п. Олену Штогрин, окружного організатора п. Степана Гавриша, піонерів - основників братства і відділу і других визначних громадян а також представників дооколишніх відділів, що взяли участь в ювілею.

На першого бесідника, покликав головного касира УНСоюзу п. Р. Слободяна, який в першу чергу поґратулював от. пароховi В. Шереметі і цілій громаді за будову величавого модерного будинку, що дає приміщення на школу і простору авдиторію для 800 гостей. Будинок викінчено в 1963 р. коштом біля $200,000. разом з урядженням. Головний касир згадав перші початки нашої еміґрації, про заснування УНСоюзу тому 70 років і про тих тихих працівників, що десятками літ продовжують організаційну працю, у висліді якої маємо УНС. Бесідник згадав основників відділу і вручив почесні грамоти його піонерам: Кіндрат Білик, Лука Сарабун, Йосипина Вовк, Марія Вовк і Михайлина Кретович.

Надзвичайно змістовну промову виголосив заст. канцлера дієцезії всч. о. Михайло Федорович, зазначуючи, що Церква і Братські організації були тими, що перші поспішили з поміччю нашим першим еміґрантам і такими залишаються і досі. УНСоюз, зорганізований тому 70 літ в Шамокіні, Па., доложив багато старань і праці, щоб разом з нашими церковними громадами піднести мораль, дати відповідну релігійну і організаційну поміч і тому всі ми радіємо нашими здобутками на полі церковнім і народнім. Концертову частину виконали Квартет Бандуристів в складі: Роман Левицький, Володимир Юркевич, Іван Івашко і Михайло Білинський. В програму входили українські пісні, а закінчили концертову частину співом нац. гимну „Ще не вмерла Україна". В святі взяли участь довколишні відділи через своїх представників. В склад управи Відділу входять наступні особи: Іван Бурий, предс. Дмитро Мацеляк, заст. предс., Йосиф Хома, секретар, Іван Андрусів — касир, Йосиф Соляр — помічник секретаря.

У Ню Йорку вшанували пам'ять скульптора Сергія Литвиненка

Ню Йорк. — У суботу 10-го жовтня в Літературно - Мистецькому Клюбі, відбувся при переповненій залі Вечір вшанування пам'яті основника ЛМКлюбу та його довголітнього голови, скульптора Сергія Литвиненка. Вечором провадив новообраний голова ЛМКлюбу, Борис Ржепецький, який виголосив вступне слово. Про сл. п. С. Литвиненка, як мистця і вояка та людину-позитивіста, говорив д-р М. Шлемкевич. У концертовій частині виступали проф. В. Цісик із скрипковим сольо, який виконав твори М. Фоменка, Барвінського і Січинського, з фор1теп'яновим супроводом Марії Цісик; співачка Ганна Шерей виконала три пісні Миколи Фоменка, під акомпаніямент Євгенії Курилович-Чапельської; Йосип Гірняк читав із „Попелу імперії" Ю. Клена і вкінці виступила Дарія Гординська-Каранович з „Поемою" Косенка і „Прелюдією" Ревуцького. Більшість музично-вокальнох творів належала покійному композиторові Миколі Фоменкові, трирічча смерти якого минуло 8 жовтня. Заля Клюбу була прикрашена портретом сл. п. Сергія Литвиненка, роботи мистця В. Ласовського. Цього вечора не було оплесків, що підкреслило його урочистість. Всі присутні, яких було понад 150 осіб, одержали пам'яткову Програму, перев'язану чорним шнурочком.

В ТОРОНТІ ВІДБУЛИСЯ ВЕЛИЧАВІ СВЯТКУВАННЯ 30-ЛІТТЯ МОЛОДІ УНО

Торонто, Канада. — Впродовж минулої суботи й неділі, 10 і 11-го жовтня, тут відбулися величаві святкування для відзначення 30-ліття Молоді Українського Національного Об'єднання (МУНО) в Канаді, першим головою якої був теперішній сенатор проф. д-р Павло Юзик. Святкування, на яких Український Народний Союз був репрезентований його головним предсідником Йосипом Лисогором та директором Канадійської Канцелярії гол. радним Богданом Зоричем, складалися з ювілейного бенкету й балю в суботу, 10-го жовтня, та ювілейного фестивалю в неділю, 11-го жовтня. Ювілейний бенкет відбувся в залях готелю Кінґ Едвард о год. 8:30 ввечері, з участю найвидатніших репрезентантів української і канадійської громадськости, між ними першого голови МУНО сенатора Павла Юзика, першого члена канадійського уряду українського роду, б. міністра праці Михайла Стара та багатьох інших. Головним промовцем на бенкеті був міністер торгівлі Канади Мічел Шарп, якому теперішня голова МУНО Наталка Бундза церемоніяльно вручила видану старанням і коштом УНСоюзу у видавництві Торонтського університету Англомовну Енциклопедію Українознавства. Бенкетом проводив Стенлі Заш. Після бенкету відбувся баль. Ювілейний концерт в неділю, що відбувся в залі центру О'Кіф, включав біля 500 виконавців, між ними таких видатних українських артистів, як Джек Пеленс з Голлівуду (відспівав „Взяв би я бандуру" та інші пісні), оперова співачка Галина Андреадіс та драматичний артист з Ню Йорку Василь Шуст, що був нарратором. Перша частина концерту-фестивалю була присвячена роковинам Шевченка і в ній взяли участь хори „Боян" з Торонта, хор СУМ „Прометей" та жіночий хор УНО. Започатковано цю частину співом могутньої кантати Давидовського, а закінчено співом Шевченкового „Заповіту". У другій фестивальній частині програми взяли участь групи танцюристів „Чайка" з Гемилтону та „Калина" з Торонта, згадані солісти і хор „Дніпро" зі Судбері. Фестиваль закінчили спільно танцювальні групи виконанням „Веснянки". Як під час ювілейного бенкету, так і під час концерту-фестивалю великі залі були вщерть виповнені публікою.

Англійську королеву тепло зустріли в Оттаві — після демонстрацій у Квебеку

Оттава, Канада. — Після стримано - холодного прийняття та демонстрацій проти англійської королеви у Квебеці, центрі французького сепаратистичного руху, Єлисавету II тепло вітали в Оттаві. Щоб відзначити 8-денне перебування англійської королеви в Канаді, прем'єр - міністер Лестер Б. Пірсон оголосив, що в Алберті буде встановлений 150-цалевий рефлекторний телескоп, а вся обсерваторія буде названа іменем Єлисавети II. Англійську королеву з її чоловіком вітали 25 000 осіб у канадійській столиці, на Конфедераційному Скв е р і. Королівська пара поклала вінок біля воєнного пам'ятника. Похмурий холодний день прикрашували барвисті прапори над королівською ґвардією, що була вбрана в червоні туніки. Охоронно - поліційні заходи для збереження життя англійської королеви були повністю вжиті і в Оттаві, так само, як попередньо в інших містах країни. Посилена поліційна охорона — характеристична риса цієї візити. Дехто з глядачів тримав транспаренти з написом „Ми любимо тебе". Англійська королева з мужем побувала в Оттаві на багатьох прийняттях і вечері. У вівторок 13-го жовтня вона має відлетіти до Лондону.

Помер Федір Одрач — письменник і громадський діяч

Торонто. — В середу 7 жовтня ц. р. помер тут несподівано на розрив серця, у віці 52 літ, відомий український еміґраційний письменник і громадський діяч Федір Одрач. Народжений 13 березня 1912 року в селі Місятині на Поліссі, Федір Одрач студіював на Віленському університеті, під час другої світової війни брав участь у визвольній боротьбі Української Повстанської Армії. Опинившися на еміґрації, перебував у Німеччині і в Англії, звідки в 1953 році прибув на постійне поселення до Канади. Покійний був відомим українським письменником — автором ряду повістей і збірок оповідань з життя Полісся і визвольної боротьби, м. ін. „В дорозі", „Щебетун", „Покинута оселя", „На непевному ґрунті" та інші. Брав активну участь в діяльності багатьох українських товариств й організацій. Осиротив дружину Кляру і дочок Руту й Ерму. Похорон сл. п. Федора Одрача відбувся в суботу 10 жовтня в Торонті при численній участі рідних, друзів і знайомих.

15 жовтня українці пікетуватимуть будинок совєтської делеґації до ОН

Ню Йорк. — Заходами Організації Визвольного Фронту, з нагоди п'ятиріччя здня смерти сл. п. Степана Бандери, тут відбудеться в четвер 15 жовтня пікетування перед будинком совєтської делеґації до Об'єданих Націй. Учасники мають збиратися о 5:30 вечора при 315 Схід 10-та вулиця. Пікетування відбуватиметься при 136 Схід 67-ма вулиця. У спеціяльно виданій летючці з рамени ООЧСУ закликається українців: „Нехай український голос у цьому великому протесті буде такий голосний, як великі є жертви українського народу в боротьбі проти народовбивчого большевизму".

Перша пожертва для „Веселки"

П. Іван Бандура з Брукліну прислав 10 жовтня до Видавництва „Свобода" листа і чек на 25 дол. на пресовий фонд „Веселки". У листі він повідомляє, що живе самотньо, — на пенсії, і вже довгі роки передплачує „Веселку", щоб підтримати журнал матеріяльно, аби „Веселка" і далі „ширила національну свідомість серед українських діточок." П. Іван Бандура вже від кількох років постійно відгукується у жовтні на заклик про фінансову розбудову журналу для українських дітей. І тепер він подав добрий приклад розуміння ваги такого видання за океаном для виховання наймолодшого українського покоління. Крім цієї пожертви пан І. Бандура присилає щорічно передплату на „Веселку".

НЕ ПОЯВИЛОСЯ ОДНЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ"

З уваги на державне свято День Колюмба в понеділок, 12-го жовтня, того дня не надруковано „Свободи", що мала появитися з датою вівтірка, 13го жовтня, отже просимо його не рекламувати на пошті. Для вичерпання нагромаджених залеглостей в матеріялах, чергове видання „Свободи" появиться в збільшеному об'ємі.

3 КОСМОНАВТИ З СССР ПЕРЕВЕЛИ ЛЕТ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

Москва. — В понеділок 12 жовтня ц. р. Совєти вистрелили новий — як вони його назвали — „космічний корабель", з трьома особами всередині. Відлет відбувся о год. 10.30 перед пол. московського часу з центру космічних дослідів в Байканур у Казахстані. Щойно в годину і 15 хвилин, коли той „корабель" окружив раз Землю, Совєти передали вістку про ту подію через радіо й заповіли, що можна буде в такому-то часі бачити кабіну астронавтів і їх самих на телевізії. Совєти назвали той космічний корабель „Восход" (Світанок). Пасажирами „Восхода" були: 37-річний полковник Владимір Комаров, командант у тій подорожі, 38-річний Константин Феоктістов, вчений, що спеціялізується в космології, і 27-річний військовий лікар Борис Єгоров, який студіював проблеми реагування людського організму у стані безтяговости. Найдальший від Землі пункт, в якому знаходився „Восход", був за 254 милі, себто на 52 милі дальше, як у леті, що його перевів Юрій Ґаґарін у 1961 році. Совєтське радіо попередило, що між 9-им і 13-им летом „Восхода" довкола Землі — він не перелітатиме над Совєтським Союзом. Московське радіо передало теж розмову, яку Нікіта Хрущов і Анастас Мікоян перевели із Сочі над Чорним морем з астронавтами, при чому Хрущов кількакратно повторив, що чує астронавтів „превосходно". Хрущов, висловивши космонавтам свої бажання, заповів їм, що він і інші члени уряду привітають їх у Москві з усіма належними почестями. Летючи над Америкою — Комаров переслав привіт і бажання американському урядові. Американські фахівці передбачили, що той космічний корабель не зможе втриматися в повітрі довше, як 24 години. І дійсно, він осів в ближче невідомому місці на території Совєтського Союзу у вівторок 13 жовтня о год. 3.47 над ранком. За першими совєтськими коментарями — цей останній лет становить великий крок вперед до вистрелення ракети з людською залогою на Місяць, як теж на Марс і Венеру. Перші американські коментарі ствердили, що совєтські досліди над можливостями виправи на Місяць є на два роки вперед американських. Коли Америка заповіла, що найшвидше за 4-6 років зможе вислати експедицію на Місяць, то тепер сподіваються, що Совєти зроблять це за яких 2-3 роки. У тому часі треба буде довести до неіснуючої покищо сили ракетний двигун. Вже із змісту і тону згаданої вгорі розмови Хрущова й Мікояна з совєтськими космонавтами видно, що большевики наставлені на якомога краще використання тієї події для політично - пропаґандивних цілей. Нема сумніву, що Москва вбачатиме в тому безсумнівному технологічному успіхові новий доказ на вищість всієї своєї системи і політики — у порівнянні з Комуністичним Китаєм. Совєти використають цю подію для підвищення свого авторитету в очах азійсько - африканських народів. Щодо Америки, то загально відомо, що вона спізнилась у студіюванні ракетної техніки на 5 років і радикальний зворот в цій ділянці прийшов щойно після випущення Совєтами першого їх „спутніка" в 1957 році.

На Вселенському Соборі розбіжність думок щодо постанови про жидів

Рим. — Кардинал Авґустин Беа, голова Секретаріяту для християнської єдности, з якої вийшов первісний ліберальний проєкт, за яким Вселенський Собор мав прийняти окрему резолюцію, що звільняє жидів, однаково сучасників Христа, як пізніші ґенерації, від вини у мученицькій смерті Христа, дістав листи від державного секретаря Ватикану кардинала Амлето Сіконьяні, як теж від ґенерального секретаря Вселенського Собору, архиєпископа Перікля Феліці, з вимогою, щоб остаточний проєкт тієї резолюції був вистилізований Підкомісією, яка складалась би з представників згаданого Секретаріяту кардинала Беї, як і Комісії доктрин, що її очолює кардинал Альфредо Оттавіяні, що його вважають за голову консервативної групи членів Собору. Остаточна постанова має бути включена до декрету „Про Церкву", а не до декрету „Про Вселенність", щоб таким чином надати даній постанові більш релігійно - доктринального, а не актуально - людяного характеру. За газетними коментарями, проти надто ліберального підходу до цієї справи виступають однаково консервативні члени Собору, як теж представники з арабських країн, які лякаються гострої реакції збоку тамошніх державних властей. Група поступових кардиналів з Західньої Европи та Південної і Північної Америки відкликалась до Папи — проти акції консерватистів.

Венесуельські терористи звільнили викраденого американського підполковника

Каракав, Венесуеля. — 12-го жовтня венесуельські терористи звільнили заступника голови американської військової місії підполковника Майкела Смолена, якого вони були викрали ще в п'ятницю 9-го жовтня. Ці терористи є прихильниками комуністів, і вони тримали американського офіцера як закладника, щоб цим способом рятувати життя комуністичному терористові, заарештованому національним урядом у Південному В'єтнамі. Венесуельська поліція арештувала двох лівих у зв'язку з викраденням підполковника Смолена. Міністер внутрішніх справ д-р Гонзаля Барріос заявив, що поліція є на сліді тієї справи та сподівається вияснити її й покарати всіх винних змовників на волю американського старшини. Це зробила та сама група злочинців, яка минулого року тримала 8 днів полковника Джеймса Ченолта, якого також випустила.

У СВІТІ

● **Швайцарський уряд** відкинув вимогу Франції щодо видачі французького еміґранта Жоржа Ватен, що його заочно засуджено у Франції за участь у змові на життя президента де Ґолля. Ватена арештували були в Швайцарії, але звільнили і відповіли французькому урядові, що швайцарський суд прийшов до висновку, що закиди, зголошені проти Ватена, мають політичний характер, а між Францією і Швайцарією є договір, що політичних злочинців не видається.

● **Конґолійський щоденник** у французькій мові „Етуаль дю Конґо" приніс вістку про накладення домашнього арешту на конґолійського прем'єра Мойсе Чомбе, як він прибув на конференцію „невтральних" країн до Каїро, — під наголовком: „Торгівці невільниками при роботі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY. N. J. 07303

З'їзд „невтральних"

У Каїро відбулась минулого тижня одна з найбільших — поза Генеральними Асамблеями Об'єднаних Націй — міжнародна конференція після останньої світової війни: з'їзд „на вершинах" 57-ох так званих невтральних країн з Европи, Азії, Африки й Південної Америки, репрезентованих своїми монархами, президентами, прем'єрами чи міністрами закордонних справ. З'їзд виявляв мозаїку не тільки рас, державних устроїв і віровизнань, але й суперечностей, що існують між „невтральними", які нібн хочуть в міжнародній конфіґурації сил грати ролю третього чинника, посереднього між західнім і комуністичним бльоками.

Поняття невтральности того з'їзду наперед компромітувало запрошення комуністичної Куби. Зате — характеристично — єдина дійсно на 100% невтральна країна у світі, Швайцарія, рішила не взяти участи у тому збіговищі. Як і на попередньому з'їзді „невтральних", три роки тому в Беоґраді, в Каїро багато говорили про мир, роззброєння і непов'язування себе з ніякими бльоками. Проте, всім його учасникам і всьому світові відомо, що наймаркантніші між ними фігури, індонезійський диктатор Сукарно, альжирський Бен Белла, ганськнй Кваме Нкрумах, сам господар з'їзду єгипетський диктатор Ґамаль Абдель Насер чи міністер закордонних справ Камбоджі Ті Ган, не кажучи вже про югославського Тіта й кубинського Фіделя Кастра, який вислав до Каїро „президента" Дортікоса, тісно пов'язані з Москвою і в усіх справах закордонної політики йдуть по совєтській лінії.

Але звернені проти „імперіялістів" лайки були, мабуть, єдиною плятформою, що їх об'єднувала. Бо коли, наприклад, Насер і Тіто хочуть, за диктатом з Москви, „співіснування, миру і добробуту", то Сукарно, Нкрумах і Бен Белла вважають за найперший обов'язок „невтральних" — активно допомагати „визвольним рухам" — в комуністичному розумінні. Очевидно, що ніяк не міг з цим погодитись ляоський прем'єр Суванна Фума, що його дійсно невтральну країну хочуть „визволити" північнов'єтнамські і китайські комуністи, — не могли теж погодитися йорданський король Гуссейн чи савді-арабський князь Фейсал, які пам'ятають, як Об'єднана Арабська Республіка „визволила" Ємен, вславши туди 30.000 війська для переведення державного перевороту й настановлення „невтрального" режиму, слухняного Насерові. „Невтручання у внутрішні справи" продемонстровано рідким в історії скандалом: конґолійського прем'єра Мойсе Чомбе, який прибув до Каїро, на конференцію не допустили, наклавши на нього домашній арешт в „гостинному" палаці. „Невтральні" обурені тим, що Чомбе прийняв від ЗДА літаки і вербує білих військовиків для боротьби проти партизанів, що їх підтримує Пейпінг. Ясно, що 57 „невтральних" лідерів ані словечком не озвалися про совєтський колоніялізм та про імперіялістичну політику китайських комуністів.

Практично — конференція в Каїро не мала й не матиме ніякого значення. Вона яскраво продемонструвала ще раз, який хаос постав у міжнародній ситуації, коли такі „невтральні" становлять половину членства Об'єднаних Націй з великими претенсіями на вирішальну ролю в світі.

Безоглядна експлуатація

Партапаратчики з „уряду" Української ССР люблять вихвалятися цифровими даними, що мали б показувати, як високо розвинулась економіка України. Заяви про те, що Україна продукує чавуну більше, ніж Франція і Бельгія разом узяті, — стали трафаретними пропаґандивними фразами. З самих совєтських джерел відомо, що на Україні треба понад два роки чекати в черзі, щоб купити авто, і до двох років, щоб придбати холодильник; що там важко роздобути запасні частини до радіо, мотоциклів; навіть граблі та цвяхи є проблемою.

Треба визнати, що з України, з надр української землі викопують, випомповують, витягають багато прородних ресурсів, не думаючи про те, що буде згодом. Москва всіляко підтримує і стимулює розвиток економіки Украніни, як і інших не російських республік - полонянок, але — одночасно — консервує на велетенській території Російської СФСР, особливо на Зауралллі й Сибіру, родовища кам'яного вугілля, нафти, руд. Були вістки про знайдення нових покладів нафти і вугілля на Зауралллі, на Колимі, на північ від Байкалу, але нічого не повідомлялось про їх розробіток. Москва приділила Україні ролю постачальника сирівців, півфабрикатів і частково готової продукції в ділянці техніки і, одночасно, постачальника хліба та „до хліба". Коли б український народ міг справді користуватися тим, що він продукує під землею і на землі, то Україна була б дійсно одніcю з найбагатших країн світу. Куди ж іде її продукція?

Про це виразно сказано в статті кандидата економічних наук П. Волобоя, надрукованій у „Нашій Культурі" з серпня ц. р. — місячному додатку до „Нашого Слова" у Варшаві. Кандидат наук П. Волобой розповів досить докладно, куди ж у першу чергу тече українська нафта, везуть хліб, вугілля, сирівці, фабрикати й півфабрикати з наших земель. „Україна є основним постачальником вугілля для европейської частини СССР, куди відправляється його понад 30 мільйонів тонн щороку. Райони РСФСР споживають три чверті вугілля, що його вивозять за межі республіки". Там же: „Основними споживачами українських чорних металів є европейські райони РСФСР, а також Північно-Кавказький район, Поволжя, Урал і Ленінград" — три останні це також Росія. Про видобуток природних газів: „У 1980 році видобуток природного газу в республіці становитиме 120 мільярдів кубометрів. Основні родовища будуть зв'язані газопроводами з усіма районами України і частково з суміжними районами РСФСР"... Про мінеральні добрива, яких так бракує виснаженій українській землі: „Вивозиться в більш значних обсягах у суміжні з нею райони РСФСР, Білоруси, Молдавії і частково на експорт". Той „експорт" — вимушений Москвою, яка в даному випадку виконує свої економічні зобов'язання супроти Куби за рахунок України. Крім того, „у 1963 р. Україна постачала свою продукцію більше як 60 країнам світу. Особливо зросли доставн продукції в країни Азії, Африки та Латинської Америки". Зазначимо, що ті „достави" провадить Москва так, що про Україну навіть не згадується: все йде під спільною маркою совєтсько-російської продукції. Економічна політика Москви в Україні йде в усьому врозріз із потребами нашого народу.

ДЕНЬ КОЛЮМБА

Встановлене на день 12-го жовтня Урядом ЗДА по більшості стейтів свято, День Колюмба, вшановує не тільки особу, яку офіційно вважають за того, хто відкрив Америку, але також усіх тих попередників - мореплавців, які своєю відвагою допомогли відкрити американський континент.

3-го серпня 1492 року, коли Христофор Колюмб, який тоді мав 46 років, вирушив у подорож з своїми трьома маленькими суденцями з порту Пальос в Еспанії, минуло вже вісімнадцять років після того, як у нього зродилась думка досягнути берегів Східньої Азії та Індії, пливучи не на схід, а на захід. Ті роки були для нього часом безнадійних мрій, зневаги та насмішок збоку всіх, з ким він ділився своїми проєктами. Але Колюмбові переконання і наполегливість перемогли.

В одному йому надзвичайно пощастило — це була сприятлива погода під час його історичної першої подорожі. Якби, не дай Боже, він потрапив у період звичайного для цих місць карібського гураґану, можливо, Нового Світу ніколи б не відкрив, і минуло б багато років, поки інші мандрівники зробили б це. Кораблі далеко більші, ніж його „Ніна", „Пінта" і „Санта Марія", зникли б без сліду в величезних, мов гори, хвилях під час гураґанів. Маленька Колюмбова фльота розпочала свою подорож саме в період, коли в цих широтах бушують страшні гураґани. Проте, тільки під час своєї другої подорожі Колюмб пізнав усю силу страшної бурі в тропіках.

Ніхто тепер не знає, як виглядали Колюмбові кораблі. „Ніна" і „Пінта", як відомо, були каравелі — маленькі, швидкохідні й міцні. „Санта Марія" була трохи більша: близько 80 стіп довжини і поємністю, мабуть, 80 тонн. Для порівняння скажемо, що сучасна „Королева Єлисавета" має 1,030 стіп довжини і 83,673 тонн поємности.

Бурі були дуже небезпечні для маленького суденця з високими боками. Але протягом вересня й жовтня дув сприятливий східній вітер.

Від Сан Сальвадора, або острова Ватлінґ, тобто першої землі, на яку потрапив Колюмб, він кружляв біля Вест Індії, щасливо посуваючись вперед. Він причалював до Куби та Еспаньолі (Ґаїті), забираючи з собою золоті дрібнички, папуг, нові небачені рослини та індіян, яких привіз до двору королеви Ізабеллі.

У серпні 1494 року, під час другої подорожі, великий мандрівник уперше зустрівся з правдивим тропічним гураґаном. Десять місяців пізніше, в червні 1495 році, він мав виїхати додому, заснувавши колонію імени королеви Ізабеллі, коли налетіла страшна буря і потопила три маленьких кораблі, що стояли на кітві. Тільки міцна „Ніна" витримала. Пізніше, в 1505 році, Колюмб потрапив у страшної сили шторм, який знищив багато еспанських кораблів біля Сан Домінґо. Чотирьом кораблям Колюмба якось пощастило вернутися до порту.

Колюмб помер п'ять років пізніше, в 1506 році. До самої своєї смерти він був глибоко переконаний, що відкриті ним землі належали до Східньої Азії і були сполучені з Індією. Внаслідок цього назва індіян закріпилась за тубільцями нововідкритих земель, а острови в Карібському морі і досі звуться Вест Індією. Колюмб проклав дорогу для 43,000,000 іміґрантів до З'єднаних Держав. І кожний з них був начебто своєрідним Колюмбом.

Американська Рада

В Дон Суді, в Арґентині, відзначено 25-річчя діяльности української молодечої організації

Буенос Айрес. — У цьому році минуло 25 літ від часу створення в Док Суді Секції Української Молоді при Товаристві „Просвіта", першим головою якої був Бронислав Вітушинський. Від того часу Секції Молоді постали і в інших місцевостях при Товариствах „Просвіта" і „Відродження". З нагоди 25-річного ювілею в Док Суді відбулись відповідні святкування: доповіді, фестини, спортові змагання молоді, академії, концерти тощо. Теперішньою Управою Секції Української Молоді керує А. Заверуха. З нагоди ювілею виступав по радіо „Колонія" громадський діяч Петро Бала, який, між іншим, сказав: „Протягом 25- літнього існування Секції Української Молоді виховувалось нове народжене в Арґентині покоління, яке приходить на зміну старшому громадянству в культурно-освітніх організаціях. Уже друге з черги українське покоління вчиться тут у Рідних Школах і на Курах Українознавства любити Батьківщину своїх батьків"... Промовець закликав українську молодь в Арґентині „берегти українську мову, рідні звичаї і традиції українського народу. Зберігаючи традиції нашого народу й релігійність, ми протиставимось денаціоналізації на чужині".

Жіноча Організація при Хліборобсько-Освітньому Союзі в Бразилії видає Пам'яткову Книгу

Куритиба. — У зв'язку з 40-річчям українського жіночого організовоного руху в цій країні, зокрема діяльности Жіночої Організації при Хліборобсько-Освітньому. Союзі, Управа Жіночої Організації розпочала підготовну працю для видання Пам'яткової Книги. „Хочемо ознайомити світ, що у Бразилії є жіноцтво, яке працює тут, та що тут маємо багато українських фірм та людей", — сказано в Зверненні Управи. Управа прохає всі українські фірми присилати на адресу тижневика „Хлібороб" кліші й оголошення, для фінансової підтримки видання, та обіцяє розіслати Пам'яткову Книгу для ознайомлення всім українських часописам у вільному світі. З нагоди 40-річчя діяльности організованого жіноцтва, у Куритибі відбулися кількаденні святкування.

Мих. Килимний

КОЛИ Б ХРУЩОВ УТІК ДО УРУҐВАЮ...

Куритиба, Бразилія. — Столиця Уруґваю, Монтевідео, багато в чому нагадує колишній Відень: бурхливе „нічне життя" з постійно відкритими кав'ярнями, барами й ресторанами, з усілякими розваговими льокалями, де співають, танцюють, де позують красуні, випиваючи з відвідувачами вино, віскі, водку та південноамериканські кашаси. І вдень і вночі місто справляє враження веселого та безжурного, ніби його заселили люди, які шукають тільки задоволення, приємного товариства і можливостей... витрачати гроші.

За кавою з румом, за чаркою горілки чи за келихом пива легко, ніби між іншим, укладають торговельні угоди, купують та продають золото, діяманти, взагалі все, що має вартість. У такий спосіб, кажуть, колишній губернатор естада Ріо Ґранде до Суль, він же колишній федеральний депутат парляменту і провідна постать бразилійського комунізму, а тепер „бідний вигнанець" - еміґрант Леонель Брізоля продав у Монтевідео дві тисячі голів рогатої худоби, яку до Уруґваю „нелеґально перепачкували" його однодумці та спільники. Ця худоба спокійно випасалась на земельних посілостях Брізолі, близько уруґвайського кордону. Отож, „нещасний утікач", перебуваючи на еміґрації, і далі збагачується коштом Бразилії.

Монтевідео стало своєрідним розваговим центром Південної Америки головним чином завдяки бразилійській комуністичній та прокомуністичній еміґрації. Надзвичайно цікаве явище: коли після революції 31 березня - 1 квітня червоні та рожеві головачі покидали Бразилію, то зовсім не чути, щоб хтось з них перенісся безпосередньо до „райських" комуністичних гнізд в СССР чи червоному Китаї. лише кілька комуністів втекло до Чехо-Словаччини й Куби, трохи більше до Юґославії, до країн Західньої Европи (до „фашистської" Портуґалії включно!), а переважаюча більшість оселилася в поблизьких республіках Чіле, Венесуелі, Еквадорі, Параґваї, Арґентині... Найбільше ж їх знайшло собі політичний екзиль в Уруґваї.

Чи не вся верхівка тих утікачів прибула на нові місця поселення з валізами, повними грошей у різних валютах, дорогоцінностями, грошовими переказами до чужинецьких банків. Вони мали вже в закордонних банках свої високі конта, а також куплені в різних країнах земельні посілості та підприємства. А найбагатші представники тієї верхівки, з колишнім президентом Жвоном Ґулартом, архімільйонером і власником земельних угідь, обраховуваних на півтори сотні тисяч квадратових кілометрів, осіли в тому ж Монтевідео. Одним словом, усі вони заздалегідь надбали „про чорний день".

Тож нема нічого дивного в тому, що бразилійські „ліві" еміґранти, як свідчить уруґвайська преса, „внесли велике пожвавлення" в життя Монтевідео і своїми капіталами спричиняються до піднесення економіки маленького Уруґваю. Вони там буквально „сиплять грішми", не спиняючись перед ніякими витратами для уприємнення свого „вигнанського життя". Недарма в Уруґваї поширилось тепер прислів'я: „багатий, як бразилійський комуніст!"

Жвон Ґулярт, Леонель Брізоля та „іже з ними в Монтевідео сущі" використовують кожну нагоду для підривної діяльности на бразилійських теренах. Для цього вони мають не тільки матеріяльні засоби, а й подостатку прислужників. З Монтевідео до Бразилії „палицею докинути", перехід уруґвайсько - бразилійського кордону також не становить труднощів. Наслідки цього в наявності: два потужні вибухи на фабриці зброї в естаді Сан Павльо, причому знайдено вибухову машину з годинниковим механізмом; викриті поліцією сховища зброї, що її нагромаджували комуністичні елементи в складі військово-морських сил країни; ширення підпільно друкованої пропаґандивної комуністичної літератури та підготова боївок для вчинення в естаді Ріо Ґранде до Суль державного перевороту...

Дійшло до того, що Жвон Ґулярт звернувся з спеціяльним „посланням до бразилійського народу", в якому закликав його скинути наставлений революцією уряд. Те „послання" один з прихильників Ґулярта, користуючись правом федерального депутата, відчитав на сесії бразилійського парляменту.

Така „жвава" діяльність червоно-рожевих бразилійських еміґрантів з Монтевідео викликала енерґійні протести та рішучі дипломатичні заходи уряду Бразилії. Уруґвайський уряд офіційно висловив свій „жаль" з приводу „занадто активної" діяльности еміґрантів, які знайшли собі притулок в тій країні, і пообіцяв закликати їх до порядку. Бразилію навіть відвідала урядова делеґація з Уруґваю, яка докладно обговорила з бразилійськими урядовими чинниками справи, що стосуються еміґрантів у Монтевідео.

Використовуючи перебування тієї уруґвайської делеґації, представники преси в розмовах з нею цікавились, чи бразилійські комуністичні й прокомуністичні еміґранти, мешкаючи в Уруґваї, не підсилюють там місцевої комуністичної діяльности, не збільшують загрози опанування Уруґваю комуністами? На такі питання вони дістали вичерпні відповіді, з якими варто ознайомити ширший загал.

В аритметиці твердо встановлено, що від зміни місць доданків сума не змінюється. Але коли йдеться про суспільно-політичне життя, то ця аксіома потребує значних коректив. Отже, згідно з вияcненнями уруґвайських урядових представників, бразилійські еміґранти намагалися встановити в Бразилії комуністичний режим, сподіваючись прибрати там всю повноту влади до своїх рук, щоб використовувати для власних потреб усе, що має держава. Опинившись на еміґрації, в Уруґваї, з вивезеними багатствами, ці люди вже думають про щось зовсім інше. Поступово гублячи надію повернутися до Бразилії в характері можновладців, вони прагнуть зберегти свій майновий стан. Якщо б, скажімо, в Уруґваї здобули перемогу місцеві комуністи, то вони б не ділилися владою зі своїми бразилійськими однодумцями, і все майно цих „лівих" еміґрантів також підпало б загальній конфіскації. Тож, зовсім не бажаючи собі цього, бразилійські червоно-рожеві еміґранти тримаються цілком осторонь від уруґвайських комуністів, навіть не входять з ними в ніякі контакти. Комуністичні й прокомуністичні еміґранти почувають себе в Монтевідео так, як почуває себе колишній єгипетський король Фарук в Женеві. Недарма в переважаючій більшості вони повтікали до так званих капіталістичних, а не до комуністичних країн.

Наостанку один з уруґвайських представників зауважив:

— Маю враження, що коли б Хрущову довелося тікати з Москви, то він, як місце свого сталого побуту, також обрав би некомуністичну країну, звичайно, заздалегідь захопивши з совєтських банків якнайбільше цінностей. І коли б він утік до Уруґваю, то поводився б там на зразок теперішніх бразилійських еміґрантів...

Осип Залеський

Лемківські народні пісні

„Восвудакі дом культури" у Ряшеві, в Польщі, видав збірник лемківських народних пісень у хоровому розкладі для мішаного і однородного хорів. Збірник має 30 пісень, що їх опрацювали Чеслав Сондай і Тадеущ Хахай. Усі вони мають український текст, тільки заголовки і список пісень подані в польському перекладі.

Є тут загальновідомі пісні „Співаночки мої", „Ой верше, мій верше", „Як ішов я з Дебречена", „Червена ружа", „Кед мі пришла карта", „Тече вода коло млина" та інші, але є також мало відомі, як „Над водом кряк", „Ой ючка дзелена", „Покотился горошок", „За поляном чорна роля" та інші.

Звідкіля автори взяли тексти і мелодії цих пісень, чи записали їх самі, чи користувалися готовими збірниками, невідомо, бо ніяких пояснень у збірнику нема. Тексти подекуди відрізняються від відомих з давніших записів, як от у пісні „Я до леса не піду, древка рубал не буду", тоді як у Ф. Колесси записано: „Я до лесу не пудзем, древка рубать не будзем". Також знана „Чорна кура" має трохи інший текст, на мою думку „реальніший": „Як ішов я з Дебречина додому, застала мі чорна мара дорогу. Іди, іди, чорна маро додому, не заваджай по дорозі нікому".

Попали у збірник пісні не лемківського походження як „Там в горах Карпатах". Ані текстом, ані мелодією вона не зраджує народного походження, є авторською піснею, але, мабуть, прийнялася й поширилася на Лемківщині, як це видно з тексту пісні: „Там в горах Карпатах, там лемко іде, він гарну лемкиню за руку веде... Село між горами, в нім лемко жиє... Над Прутом риченьком хижина стоїт... Там в горах Карпатах, там жил я буду, рідной Лемковщини я не забуду".

Цікаво, що ця сама пісня є й у збірнику „Народні пісні, вип. 3, Мистецтво, Київ 1963", але з „препарованим" текстом: „У горах Карпатах, де змалку я ріс, цвітуть там поля, зеленіє там ліс. Там скаче і грає весела сарна, і голос сопілки там чути щодня. У горах Карпатах, в колгоспнім гаю, зустрів я дівчину кохану свою. Там щастя зігріло життя трударя, про радісну долю співають поля. У горах Карпатах там сонце зійшло, розквітло під сонцем (ясно, що під „кремлівським сонцем" — С. З.) — колгоспне село. Там пісня свободи гаями луна, щасливі Карпати — радянська земля".

Майбутні етнографи матимуть мороку, досліджуючи, котра пісня автентична, чи ця про „рідну Лемковщину", чи та про „Щасливі Карпати — радянську землю".

Також попала у збірник загальновідома пісня, не лемківського походження, „Дівчино моя, напій ми коня", але зі зміненим текстом і мелодією: „Дівчино моя, напой мі коня. Не буду ти, ей я наповала, бо я не твоя. Як буду твоя, напою ти два, з мурованой, ей я студенечки, з нового ведра".

Якщо ці пісні записані на Лемківщині, себто там співалися чи співаються й тепер, це буде тільки доказ, як поширюються українські пісні серед народу і як творяться варіянти пісень.

Хорова обробітка пісень простенька, у доброму голосоведенні, легка для співу, строфова. Майже кожна пісня має „кінцівку" — наприкінці тексту невеликий рисунок-ілюстрація до тексту. Видання не вибагливе, але гарне і чисте. Цікаво, що автори вживають дві букви „и" та „ы" — „Поїхал за горы, за лісы, за морі. Ждали го барз долгій час. Деси в Гамерици спочыват в в землици, юж ся не вернє нигд к нам зас".

ЖУРАВЛИНА

В лісі білім — сонні віти,
В лісі білім — мерзнуть вії.
В лісі білім — тихий сміх.
Раптом — дика журавлина,
Непокірна журавлина
Ранить сніг.
Сніг бунтарку покарає,
Сніг бунтарку поховає.
Та бунтарка не зомліє,
не заплаче:
Під горою сніговою
У зимовому заво́ї
Буде битись
Неспокійна кров гаряча.

ЛЮДМИЛА СКИРДА

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(26)

Дозволю собі подати тут деякі виписки з книжки „Українська пісня за кордоном", які дають можливість зрозуміти той тріюмф, з яким подорожував славний хор Олександра Антоновича Кошиця.

Австрійська газета „Нойє Фрає Прессе" в липні 1919 року писала:

„Мова і музика українців змушує шукати споріднення з великоросійством. Одначе, це — дуже вороже споріднення, яке не бажає собі взаємної приналежности, ані спільности. Тупому смуткові великоросів протиставить українське мистецтво веселість, оптимізм, повний свободолюбности і мрійливости..."

„Нойєс Морґенблят" у липні того ж року писав:

„Україна, яку сотками років гнобила московська тиранія, знайшла в музиці і в любові до музики ідеал свого визволення. Таке враження ми винесли з тих пісень, які почули від українського хору... Великої похвали заслуговує дириґент О. Кошиць, який є великим мистцем, що має незвичайне почуття тону і вміє відчути народну душу. Хор має тільки ясні, сонячні сторони. Співаки — це все представники прездорової нації. Ритмічну енерґію передають вони з незвичайною правильністю і чистотою, а в чудесному пяніссімо дають таку тонкість, яку передати можуть тільки артисти-співаки, що мають добру школу..."

„Базлер Анцайґер" з 14 жовтня 1919 р.:

„Нема на світі нікого іншого, хто б у такій високій мірі, як Кошиць, володів мистецтвом трактувати хор як музичний інструмент або оркестру, з котрої він, з безмежним артизмом, уміє видобувати всі звукові промені. Його школа хорового співу є звуковим шедевром музичного мистецтва; тут голоси припасовані один до одного, як барви шляхетного, гармонійно скомпонованого твору мозаїки..."

Часопис „Дер Бруно" з 17 жовтня:

„Мистецький чар колядок, щедрівок і веснянок, що їх співає український хор, полягає не тільки в тих контрастах, на яких вони збудовані. Ми чуємо теж м'які мелодії, не раз урвані диким вибухом бурхливого, нічим не спутаного темпераменту, який у гуцульській пісні гримить мов стихійна сила. То знову маємо чарівний притягаючий народний гумор. Як доказ пригадаємо пісню „На вулиці скрипка грає", яку на бажання публіки хор мусів повторити..."

„Таґес Анцайґер" (Цюріх) з 23 жовтня:

„Умілість, з якою цей високовизначний дириґент, п. Кошиць, тримає свій хор в руках на зразок майстерно трактованого, його найменшому рухові підлеглого пишного інструмента, — недосяжна. Щоб дійти до такої точности та певности, треба було провести величезну підготовчу роботу, — інакше мусіли б ми повірити в чудо. Однолито виступає голосова гамма від підземелля басів геть аж до найвищих сопран. Бездоганною є також чистота інтонації, знаменита — ритміка, гарно степенована динаміка..."

Французький часопис „Кореспонданс Гавас" з 7-го листопада 1919 р.:

„Під проводом пана Кошиця, який всевладно панує над своїм хором і знає, як з тих восьмидесяти виконавців, чоловіків та жінок, здобути те, чого йому бажається, була виконана чудова програма народних пісень, більшість яких малюють природу та сцени з народного життя... Пан Кошиць, який дириґує своїми артистами так, наче справжнім голосовим оркестром, уміє видобути з нього сподівані чудеса живої музики ґрізні, ніжні та леліючі або містичні..."

Інший французький часопис „Кабльоґрам" з 30 березня 1921 року:

„... І щоб дійти до найкращого наслідку, нехай проф. Де Ранс піде з членами свого Хорового Товариства послухати чудовий український хор, що викликає фурор в театрі Шан Елізе. Там вони зрозуміють досконалість, до якої можуть дійти хоральні маси, коли керує такий дириґент, як Кошиць..."

„Ле Фіґаро" в числі 334-ім:

„Дириґент цього хору, О. Кошиць, керує ним ледве помітними рухами рук, пальців і очей. Коли його руки грізно підносяться вгору, то це для того, щоб підкреслити спеціяльний ефект. Нюанси, що чергуються між „піяно" і надзвичайним „рінфорцандо", вражають своєю безмежною різноманітністю".

Часопис „Ле Рон":

„Кошиць, дириґент хору, видобуває з 80 виконавців надзвичайні нюанси, чуєш по черзі ніжні звуки струнного квартету, величні звуки органів, шелестіння лісу або відляски луни в горах..."

Англійська газета „Ліверпул Дейлі Пост енд Меркурі" з 9 лютого 1920 року:

„... Вони розвинули техніку до неперевершеного ступня. А одночасно вони зостались вірними традиціям справжнього хорального співу, не люблять екстраваґантности та зайвої ефектовности. Вони розв'язують такі проблеми хорового співу, які змусили б звичайного хормайстра роззявити рота..."

„Вестмінстер Газета" з 4 лютого 1920 року:

„Ці вісімдесят співаків стали в руках їх тренувальника і дириґента Ол. Кошиця одним колосальним інструментом, не вагнерівською „монстр-гітарою", але інструментом величезних можливостей, на якому він грає рукою майстра, не вживаючи батога".

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

КЛЮБ ЛЬВОВ'ЯН у ШИКАҐО

Субота, 14 листопада, год. 7:00 веч. точно
ШКОЛА ім. св. о. МИКОЛАЯ

ВАЛІЗА СМІХУ

П'ята з ряду нова програма артистів колишнього Львівського Театру Малих Форм

ВЕСЕЛИЙ ЛЬВІВ

Участь беруть: Ірина ЛАВРІВСЬКА, Марія ЛИСЯК, Юрій ЛАВРІВСЬКИЙ, Ярослав ШНОТ-РУДАКЕВИЧ та вперше у Шикаґо відомий та заслужений актор української сцени

ВОЛОДИМИР ШАШАРОВСЬКИЙ

який останньо від двох років веде успішно „Театр у П'ятницю" у Філядельфії, Па. Популярний у мистецькому світі „Ладзько" напевно причиниться до ще одного успіху „Веселого Львова" — ще раз у Шикаго!

Звертаємо увагу, що згадана вистава відбудеться в Авдиторії школи ім. св. о. Миколая (Райс & Левіт), бо попередня заля буде в тому часі закрита з причини ремонту.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
В П'ЯТНИЦЮ, 16 ЖОВТНЯ 1964 року
в залі ДОМУ МОЛОДІ
4949 Н. Олд Йорк Ст., о год. 8-ій вечора
В СУБОТУ 17-го ЖОВТНЯ 1964 року
в домівці МИСТЕЦЬКОЇ СТУДІЇ
2322 Поплар Ст. О год. 7-ій вечора
буде висвітлений фільм ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

„ЗЕМЛЯ"

Вступне слово матиме **Марко ЦАРИННИК**
Як наддаток буде ще другий фільм з ділянки культури.

Вступ один доляр. Гостей щиро вітаємо.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА

Український Військово-Історичний Інститут
і Відділ ОбВУА — Ню Йорк

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 17 жовтня 1964 р. в год. 6-ій вечером в залі Українського Інституту Америки.
В програмі Конференції Ген. Ген. Штабу **А. Валійський** виголосить доповідь на тему **„Похід з'єднаних Українських Армій на Київ в осені 1919 року"**. (Критична аналіза пляну Київської операції).

Вхід вільний!

Дирекція Українського Військово-Історичного Інституту

Увага! Ню Йорк, Вашинґтон і околиця!

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ АТЕНТАТУ
на Провідника ОУН

сл. п. С. Бандери

що його виконав на наказ Москви агент КҐБ
Б. Сташинський

Організації Українського Визвольного Фронту

— влаштовують —

ПІКЕТУВАННЯ

В четвер, 15 жовтня 1964 р., о год. 6 веч.

ПЕРЕД БУДИНКОМ СОВЄТСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ при 136 Схід 67-мій вул. (ріг Парк евеню) в НЮ ЙОРКУ.

Збірка учасників о год. 5:30 вечором при 315 Схід 10-та вулиця в Ню Йорку.

В суботу, 17 жовтня 1964 р., о го 12-ій дня

ПЕРЕД БУДИНКОМ СОВЄТСЬКОЇ АМБАСАДИ у ВАШИНҐТОНІ, 1125 — 16-та вул. Н. В.

Збірка учасників о год. 11:30 перед полуднем біля пам'ятника Т. Шевченка у Вашинґтоні при 22-ій і „Пі" вулицях.

УКРАЇНЦІ!

Масовою участю в пікетуваннях в Ню Йорку і Вашинґтоні докажімо нашу єдність та ще раз вкажім, що Український Народ протягом свого поневолення йшов твердим і встеленим безчисленними жертвами шляхом боротьби за визволення та побудову Української Самостійної Держави і буде йти дальше, незважаючи на болючі втрати, аж до осягнення своєї остаточної мети.

ПРИХОДЬТЕ МАСОВО НА ПІКЕТУВАННЯ!

Нехай український голос у цьому великому протесті буде такий голосний, як великі є жертви Українського Народу в боротьбі проти народовбивчого большевизму!

До цього закликає Вас кров Українських Мучеників і боротьба Українського Народу за волю і незалежність!

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Вечір гумору у Філядельфії

Цей гарний вечір був приготований Відділом місцевого товариства „Самопоміч" та нововибраним Видилом з п. Степаном Спринським, — як головою. Він відбувся 26-го вересня в домівці „Тризуба".

Заки наші гості, Іван Керницький та Микола Понеділок, прибули на місце зустрічі з нашим громадянством, мусіли завважити, що хто лиш їх стрінув, радісно з ними вітався.

Але Виділ та Вечірній Комітет спочатку були непевні, чи прибуде побажана кількість запрошених громадян. . Але заля скоро так виповнилася вщерть, що ті, які спізнилися, мусіли зрезиґнувати з місць при столиках, і сидіти на окремих кріслах. А магнетом для всіх була нагода стрінутися з нашими мистцями слова легкого жанДру, І. Керницького і М. Понеділка.

Сходини отворив голова „Самопомочі" п. С. Спринський, який щиро привітав наших гостей та зібрану численно громаду. На тостмайстра покликав він маестра Андрусева. Хоч роля тостмайстра не належить до легких, то наш мистець палітри був неабияким мистцем слова, виконуючи в погідному настрої свою ролю.

Доцільно і гарно устійнену програму імпрези розпочав ансамбль-тріо у складі пань Надії Слободян - фортепіяно, і Лідії Кавфман - чельо, та диригента Петра Пруса - скрипка. В обох своїх виступах, на початку програми і в її середині, зуміли вони своїми старанно і музикально виконаними концертовими точками надати тон легкости, даючи немов підбудівку до погідного настрою слухачів.

Д-р Григор Лужницький, мистець короткого слова, з'ясував психологічні основи словесної творчости нашого народу, підчеркуючи ті моменти в житті народу, який замість плакати в біді бодрив себе гумористичною творчістю. Доповідач сказав, що І. Керницький святкує цього року 30-літній ювілей своєї літературної творчости.

Зібрані з увагою прислухувалися монологам наших мистців і переконалися, що вони не є чисто гумористичними, але такими, де вони свій дотеп передають нам крізь призму свого авторського передумання, а на людські недоліки глядять поблажливо та вміють їх прикрашувати погідними порівняннями.

Обидва наші гості немов поділилися осібними жанрами творчости. Керницький, син західньої вітки українського народу, вміє підхопити партикулярні недоліки західньої частини своєї нації, вміє іронізувати з причин нашого розбиття на групи, шукаючи за моментами, де би можна знайти спільне зусилля засипати і знівелювати річку Збруч.

Микола Понеділок, це дитина широкого українського простору, де, хоч з півночі віє невольницький вітер, не може вирвати з душі українця тої великої снаги і правди, що чейже ми всі в наших думках і мріях є правдивими соборниками. А де лиш зауважить зовнішні прояви тої соборности, —душею відживає і украшує свої рефлексії візією спільної будучности та надії, що на всіх наших землях привернемо незалежність та суверенність Україні.

Слухачі з захопленням і щирим серцем принимали кожне їх слово, кожну думку, кожну візію про кращу нашу будучність. І так розважали нас дві години і держали нас у великому захопленні.

А заповіджену несподіванку відкрив маестро П. Андрусів, бо зложив п. Керницькому щирі побажання від себе і нас усіх присутніх, та неприсутніх, з нагоди 30-ліття його літературної праці, на що зібрані відповіли довгими і щирими оплесками. Треба замітити, що весь Виділ Товариства —старався помагати в уладженні того вечора. Але душею, проєктодавцем і виконавцем багатьох праць була неструджена того вечора, референтка розвагової секції нашого товариства п. Наталія Андрусів. Щирим і відданим помічником її була п. Стефанія Шаран, а всяку технічну сторінку жертвенно виконав п. Іван Шаран, секретар Товариства. Пані, упрошені до помочі, зайнялися украшенням столів, та приготуванням перекуски.

Але при кінці не счулися ми, що наші гості несподівано зникли. Їх майже силою забрали приятелі до тої кімнати на партері, яка вповні відповідає статутовим завданням нюйоркського „Лиса Микити". Сподіваємося, що п. Керницький здасть нам у свойому наступному фейлетоні точне звідомлення, як виглядало закінчення того милого вечора.

Д-р. М. Рибак

У Південному В'єтнамі збито знову один літак і два гелікоптери ЗДА

Сайґон. — В минулу середу 7 жовтня в одному дні комуністичні партизани збили два американські літаки і два гелікоптери, при чому згинули, мабуть, всі шість членів залоги гелікоптера. Ця найбільша втрата сталася всього за 12 миль від столиці країни, Сайґону, коли гелікоптер поспішав з допомогою заатакованій партизанами військовій частині. З поцілених літаків 2 члени залоги встигли врятуватися з парашутами, а один поцілений гелікоптер встиг вернутися до своєї бази. Число американських жертв у Південному В'єтнамі зросло до 199, з чого 92 згинули в цьому році. Все ж, останні враження західніх обсерваторів у Південному В'єтнамі трохи більш оптимістичні — одинаково щодо бойового фронту проти комуністичних партизанів, як щодо політичної ситуації. Робітнича спілка відкликала заповіджену демонстрацію. Генерал Тран Тієн Хієм, який був одним із трьох членів військового тріюмвірату та був палко поборюваний опозицією, від'їхав в довгу подорож до різних країн. Водночас до Сайґону прибув викликаний з Лондону колишній амбасадор Ву Ван Мав, який зрікся був свого становища на знак протесту проти політики президента Нґо Дін Дієма. Гадають, що той політик займе поважне становище в цивільному уряді Південного В'єтнаму.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Двадцятьліття „Нашого Життя"

„Наше життя" видає Союз Українок Америки. Воно відзначає цього року двадцятилітній ювілей. Такий ювілей, — це велика подія в житті нашого громадянства не лиш в Америці, але в цілому світі. Це ж самостійний жіночий журнал, редаґований і удержуваний нашим жіноцтвом.

Двадцять років тому, як його започатковано, були сумніви, чи він вдержиться і виправдає свої завдання. Сьогодні наш місячник став на тверлий ґрунт і може сміло глядіти вперед.

Завдання, які „Наше Життя" на себе взяло, — це головно, в'язати в один моноліт наше жіноцтво, розкинене по цілому світі. На це вказують статті і цілий зміст „Н. Життя". Матеріяльною базою його є членство СУА. Воно його бажало, воно його створило, і воно його підтримує.

„Наше Життя" — це є зеркало праці і заінтересувань нашого жіноцтва. Воно віддзеркалює душу нашого жіноцтва, його стремління, його духові потреби, його радощі і смутки.

„Н. Ж." містить статті на різні теми, інтересні не лише для жінок, а для ширшого загалу. Є там статті на тему плекання здоров'я, які відносяться до всього загалу, бо здоров'я . — це цінний скарб для кождої людини. Дитяча сторінка „Нашим Малятам" дає величезний матеріял для молодих матерей і дітей.

В „Нашім Життю" знайдете матеріяли пера старших, молодших і зовсім молодих авторок українською і англійською мовами.

Ювілей „Нашого Життя" відбудеться 18 жовтня в формі живої газети під гаслом: „Союзянки читають свій журнал". Це свято - ювілей відбудеться заходами Окружної Ради СУА в Ню Йорку. Воно буде складатися з частини поважної і веселої. Опісля чай. Все наше громадянство сердечно запрошуємо.

Марія Демидчук
прес. реф.

Українська хроніка

● **Канадійське Наукове Товариство ім. Шевченка** влаштовує 10-11 жовтня в Народному Домі при вул. 191 Липпинкот у Торонті 13-ту Наукову Конференцію. Впродовж двох днів буде прочитано 10 наукових доповідей.

● **У виданні Української Католицької Катедри св. отця Николая в Шикаґо,** „Катедральні Вісті", з 4 жовтня між іншими матеріялами надруковано короткого листа-благословення до Управи Федерації ТУСК „Обнова" в Шикаґо від Первоієрарха Митрополита Йосифа Сліпого з Риму.

● **На Сардинії,** що належить до Італії, знайдено руїни картаґенського форту з-перед 2.500 літ. *Розкопано мури грубістю 12 стіп довкола подвір'я,* як також цвинтар і святиню. Розкопи переводить університет в Римі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В СПРАВІ СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КУРСУ УНСОЮЗУ НА „СОЮЗІВЦІ"

З ПРИВОДУ відкриття пам'ятника Шевченкові в Вашинґтоні, щорічний, центральний, секретарсько-організаційний курс **УНСоюзу на „Союзівці" не відбувся на весні ц. р.**

ЦЕЙ курс відбудеться в скороченому часі і зі зменшеною програмою впродовж трьох днів, а саме від п'ятниці **30 ЖОВТНЯ до неділі 1 ЛИСТОПАДА ц. р. під умовою, що на нього зголоситься задовільна кількість секретарів, організаторів і кандидатів на організаторів УНСоюзу.**

НАВЧАННЯ на курсі та побут на „Союзівці" оплачує **Український Народний Союз.**

ЗГОЛОШЕННЯ до участи в курсі слід переслати до Головної **Канцелярії УНСоюзу не пізніше 20 ЖОВТНЯ** 1964 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ЗАЯВА

Головна Управа Об'єднання Прихильників Української Народньої Республіки у США повідомляє, що не відповідає за зміст матеріялів, друкованих в газеті „Наша Батьківщина", відкликає свою минулу рекомендацію згаданої газети в зв'язку із зміною її характеру, та стверджує, що „Наша Батьківщина" ніколи не була органом Головної Управи.

ГОЛОВНА УПРАВА
Об'єднання Прихильників Української Народньої Республіки

Окружна Рада Союзу Українок Америки
в НЮ ЙОРКУ
влаштовує
з нагоди 20-тиліття журналу „НАШЕ ЖИТТЯ"

в неділю, 18-го жовтня 1964 року
в ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ
(149 2-га Аве. — НЮ ЙОРК)
о год. 4-ій по попл.

ЖИВУ ГАЗЕТУ

під гаслом

„Союзянки читають свій журнал"

Вшанувати своєю присутністю цей ювілей запрошує
УПРАВА

Під час візити де Ґолля в Арґентині — бійка між поліцією і пероністами

Кордоба. — Між поліційними урядовими силами і прихильниками Хуана Перона тут відбулася кривава бійка і стрілянина під час візити французького президента — Шарля де Ґолля. 29 осіб було поранено, з них 19 демонстрантів і 10 поліцистів. Пероністи хотіли прорватися до палацу юстиції, де перебував французький президент після оглядин автомобільної фабрики. Пероністи стверджують, що двоє було забитих з-поміж прихильників Перона, який перебуває ще в екзилі і повернення якого вони домагаються. Колишній голова арґентинського уряду живе тепер в Еспанії. Великий і прихильний де Ґоллеві натовп арґентинців вітав президента Франції, коли той їхав, у супроводі почту, з сучасним прем'єром Арґентини Артуро Іллія. Люди прорвали поліційну заставу, щоб зблизька побачити й вітати де Ґолля. Потім у натовпі почали голосно скандувати слово „Перон, Перон!" Жінку, що хотіла подати квіти, відштовхнув від президентського авта поліцист - мотоцикліст, який при тому мав зударитись із автом, вибити шибу й випадково поранити арґентинського прем'єра в руку. Що далі то голосніше маси арґентинців, між ними багато робітництва, скандували „Перон, Перон!" Президент Іллія їхав блідий. Президент де Ґолль не зміг там виголосити промови через заворушення, скеровані проти сучасного уряду Арґентини. У тисячах листівок, розкидуваних пероністами, віталось президента Франції, як провідника Третього Світу, та вимагалось негайного повернення Хуана Перона в Арґентину, ще в 1964-му році. Того ж дня, 6-го жовтня по полудні, генерал де Ґолль відлетів до Параґваю, щоб далі продовжувати дружню візиту в країнах Латинської Америки.

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант** дістав меморіял, підписаний 382 математиками з ЗДА й Канади, які виступають за світовий мир та проти загрози нової війни. Чому якраз математики почали турбуватися цією справою — газети не згадують.

✝

Прибиті великим горем,
подаємо до відома Українського Громадянства,
що 7-го жовтня 1964 року нагло на розрив серця, помер
наш Дорогий і Незабутній МУЖ і БАТЬКО, письменник

ФЕДІР ОДРАЧ

Покійний народився в с. Місятичі на Поліссю 13 березня 1912 р., студіював на університеті у Вільні, брав участь в українській визвольній боротьбі УПА, перебував на еміґрації в Німеччині і Англії, а 1953 року прибув до Канади і оселився в Торонті. Він був активним членом численних українських організацій і видав ряд літературних праць, з яких найголовніші: „В дорозі", „Щебетун", „Покинута оселя", „На непевному ґрунті" і інші.

Сповнені глибокого смутку, залишені на життьовій дорозі несподівано,

Його дружина КЛЯРА
і дочки — РУТА і ЕРМА

Похорон відбувся в суботу, 10 жовтня 1964 р. з похоронного заведення Кардинала в годинах передобідніх. Поминальне Богослуження відправлено в Катедральному Соборі на вулиці Батерст ч. 404.

✝

Ділимося сумною вісткою з нашими Членами
і ширшими кругами нашого суспільства,
що 2-го жовтня 1964 року відійшов у Вічність
по довгій і тяжкій недузі,
наш член, бувший УСС, старшина УГА, управитель
школи на Рідних Землях, та визначний член нашої
суспільности

бл. п.
МИХАЙЛО САВЧИН

Похоронні обряди відбулися дня 8-го жовтня 1964 року на цвинтарі Факс Чейс у Філядельфії.
ВІЧНА ПОМУ НАМ'ЯТЬ!
УПРАВА Т-ва „ДНІСТЕР" — 430 ВІДДІЛ УНС

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ІСНУВАННЯ
Української Автокефальної Православної Церкви в Екзилі

18-го жовтня 1964 року о 10-ій год. дня
в КАТЕДРІ СВ. ТРОЙЦІ
(185 South 5th Street — БРУКЛИН 11, Н. Й.)
буде відправлено

УРОЧИСТЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

з освяченням таблиці в пам'ять спочилого
ІНЖ. О. ТЕРЕБУСА

В годині 12:30 по полудні в Українськім Народнім Домі
(216 Grand Street, Brooklyn, N. Y.)
відбудеться стараниям
КАТЕДРАЛЬНОГО СЕСТРИЦТВА
СВЯТОЧНА ЗУСТРІЧ ПРИ ОБІДІ

Сердечно запрошуємо Українське Громадянство прийняти участь в усіх цих урочистостях

Настоятель Катедри **Катедральна Управа**
о. Митрат д-р Я. Костецький

Замість квітів на могилу
Дорогої і Незабутньої
св. п. МАРТИ ПОПОВИЧ ЗАЯЧКІВСЬКОЇ
складають на НТШ в Сарселю у Франції:

Христина Стефанович	$10.00	Іванна Шпиталь	$5.00
Стефанія Табенцка	5.00	Стефанія Артимович	5.00
Олена Губчак	5.00	Дарія Бурштинська	5.00
Христина Волинець	5.00	Оксана Добрянська	5.00
Марія Возняк	5.00	Марія і Вол. Попадюки	5.00
Катерина Тарнавська	5.00	Орися і Анд. Гарасовські	5.00
Марія Головата	5.00		

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра МИХАЙЛА ШАХНОВИЧА
складаємо 10 долярів
на Наукове Товариство ім. Шевченка.
Володимир і Ониа ЗАЗУЛІ

Замість квітів на могилу
бл. п. МАРТИ ЗАЯЧКІВСЬКОЇ
складаємо 10 долярів
на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
Д-р Мирослав і Ірина ЗЄЛИКИ

Товариство Прихильників
Української Народньої Республіки м. Нюарку, Н. Дж.
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

Посвячення Українського Національного Прапору

— відбудеться —

в неділю, 18-го жовтня 1964 року о год. 11:30 дня
в Українській Православній Церкві СВ. ВОЗНЕСЕННЯ
675 So. 19th Street — НЮАРК, Н. Дж.
З нагоди посвячення прапору відбудеться

Ювілейний Бенкет

для вшанування та відзначення 85-ліття уродин і 65-ліття державно-громадської праці бувш. прем'єр-міністра **Української Народньої Республіки**

ПРОФ. БОРИСА МАРТОСА

Бенкет відбудеться після посвячення прапору о год. 12:30 дня
в залі Церкви св. Вознесення.
В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ виступлять: гуморист **М. ПОНЕДІЛОК**, бандурист **В. ЮРКЕВИЧ**, Танцювальна група молодечої організації **ОДУМ** та інші.
КОМІТЕТ

Організації Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку
— влаштовують

в неділю, 25-го жовтня 1964 року, о годині 6-ій вечером
в JUNIOR HIGH SCHOOL при Евеню „Б" між 4-ою і 6-ою вул.

ЖАЛОБНУ АКАДЕМІЮ
ПРИСВЯЧЕНУ П'ЯТІЙ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
сл. п. Степана Бандери
Провідника Організації Українських Націоналістів

ПРОГРАМА:
Промова д-р Михайло КУШНІР; мужеський хор „ПРОМЕТЕЙ" — Філядельфія під дир. п. **І. ЗАДОРОЖНОГО**, акомп. **Л. БУЛЬБА**; мішаний хор Осередку СУМА „**ЗАГРАВА**" — Ню Йорк під дир. п. **М. КОРМЕЛЮКА**; Капеля Бандуристок Осередку **СУМА** — Ню Йорк під дир. п. **Ц. ДАНИЛІВА**; б. артисти львівського театру: п. **Віра ЛЕВИЦЬКА** і п. **Лев РЕПНАРОВИЧ**, при акомп. **Т. ЛЕВИЦЬКИЙ**.
Оформлення сцени маєстро Михайло ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ.

•

ПАНАХИДИ
ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПРОВІДНИКА ТА ВСІХ ВОЇНІВ ОУН І УПА ПОЛЯГЛИХ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ
будуть відслужені

в неділю, 25-го жовтня 1964 року

4-ій год. по пол. в українській греко-кат. церкві св. ЮРА при 7-ій вул. і в год. 12-ій дня в українській православній церкві ВСІХ СВЯТИХ.
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В РОЧЕСТЕРІ З УСПІХОМ ПОКАЗАНО „ЗАПОРОЖЦЯ ЗА ДУНАЄМ" ТА „ВЕЧОРНИЦІ"

Рочестер, Ню Йорк. — Тут у залі на 2.700 місць у Б. Френклін Гайскул з успіхом показано „Запорожця за Дунаєм" — С. Артемовського і „Вечорниці" П. Ніщинського, в виконанні хору ім. Т. Шевченка з Клівленду, Огайо. Велике враження на присутніх справила „Молитва" з опери, а також балетні сцени, виконані в супроводі симфонічної оркестри. Глядачі щиро оплескували виконавців, як співаків, так і учасників балету.

● **У Південному В'єтнамі** сталася в минулому тижні трагічна помилка: американський гелікоптер, що поспішав з допомогою південним в'єтнамцям у сутичці проти комуністичних партизанів, не розрізнив одних від одних та остріляв південно-в'єтнамське військо, вбивши 3-х вояків.

● **З Совєтського Союзу** прибуло до З'єднаних Держав впродовж року, що скінчився 30 червня 1963, тільки 150 іміґрантів. Це були майже виключно старі люди, батьки чи діди натуралізованих вже в ЗДА американських громадян.

В Олімпійських Ігрищах атлети ЗДА здобули вже п'ять медаль

Токіо. — В Олімпійських Ігрищах, які відбуваються тепер в Токіо, атлети ЗДА вже здобули п'ять медаль. ЗДА репрезентують 362 атлети (281 чоловік і 81 жінка), які змагаються у 18-ти родах спорту. В перших трьох днях Ігрищ їх атракцією були плавацькі змагання. Першу золоту медалю для ЗДА здобув 18-річний Дан Шолендер, який проплив 100 м. вільним стилем в часі 53.4 сек. Три інші медалі здобули для ЗДА також пливаки: Клавдія Кольб у запливі 200 м. грудним — друге місце і срібну медалю, Джін Коллір — друге місце і срібну медалю та Мері Віллард — третє місце і бронзову медалю в стрибках у воду. В цій останній конкуренції перше місце здобула Інґрід Крамер-Енґель з Німеччини, яка і в попередніх Ігрищах була одержала золоту медалю. Перше місце в запливі 200 м. грудним стилем здобула 16-річна Галина Прозуменщикова зі Севастополя. Після двох і пів дня змагань ЗДА мають 1 золоту, 3 срібні і 1 бронзову медалі, а Совєтський Союз, в якого складі виступають атлети України (їх 118 за совєтськими даними), має 2 золоті і одну бронзову медалі. В суботу, 18-го жовтня, в цій десятимільйоновій столиці Японії, почалися 18-ті Олімпійські Ігрища, участь в яких бере понад 6,000 змагунів, репрезентантів 94 країн світу. Вони змагаються у 163 конкуренціях двадцяти родів спорту за перші місця й олімпійські медалі. Святочна церемонія відкриття була започаткована дефілядою всіх змагунів з прапорами своїх країн. В цій дефіляді ішли на першому місці репрезентанти Греції, батьківщини традиційних Олімпійських Ігрищ, а після неї змагуни інших країн в азбучному порядку їх назв. Дефіляду замикали господарі — змагуни Японії. Короткі промови виголосили: Дайґоро Ясукава — голова Японського Олімпійського Орг. Комітету і Авері Брандедж — президент М.О.К., який закінчив своє слово кількома реченнями в японській мові. Офіційно відкрив Ігрища імператор Японії Гірогіто, попереджуючи запалення олімпійського вогню, що його приніс зі смолоскипом останній бігун гінців, японський студент Йошінорі Сакаї, народжений в день вибуху першої атомової бомби біля Гірошіми. Біля 80,000 глядачів на стадіоні були захоплені церемонією відкриття Олімпійських Ігрищ, але їх оплески і овації були дуже стримані згідно з орієнтальними звичаями для таких історичних хвилин. Присягу в імені всіх змагунів склав Такаші Оно, японський ґімнаст, дружина якого здобула в попередніх Ігрищах перше місце. Зі стадіону випущено в часі святочного відкриття Ігрищ 8,000 голубів та бальони, які полетіли в різні сторони світу.

Зроблене з літака фото церемонії відкриття Олімпійських Ігрищ на Стадіоні в Токіо.

Конференція „невтральних" закінчилась лайкою проти „імперіялістів"

Каїро.—Конференція „невтральних" держав, на якій було 47 учасників і 10 обсерваторів, скінчилася в минулу неділю 10 жовтня після 6-тиденних нарад. Проголошено комунікат на 31 сторінку друку, в якому головною нутою була лайка проти „імперіялістів". Група найбільш „войовничих" делегатів — індонезійський президент Сукарно, ґанський диктатор Кваме Нкрумах, ґвінейський президент Секу Туре, президент Модібо Кейта з Малі і президент Ахмед Бен Белла з Альжиру, переперли постанову, що колоніяльні країни, яким відмовляється право до власної держави, „мають право до революції". Під натиском кубинського президента Дортікоса перевели заклик до ЗДА, щоб вони переговорили з теперішнім кубинським режимом Кастра про евакуацію бази Ґвантанамо та відновлення „нормальних" взаємин з Кубою Кастра. Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі потерпів поразну, бо більшість відкинула його заклик, щоб вислати до Пейпінґу окрему делеґацію, яка переконала б комуно - китайських вожаків, щоб вони відмовились від запляноваго атомового вибуху. В справі В'єтнаму виставлено заклик до „припинення всякого закордонного втручання у внутрішні справи тієї країни" та до скликання Женевської конференції для „мирного полагодження" тамошнього „конфлікту". Правда, закликано теж до пошанування постанов Женевської конференції про невтральність Ляосу. Про комунізм і його аґресивність — ані слова.

Ніксон про контролю над атомовою зброєю та оборону Европи

Шикаґо. — Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон, промовляючи в Шикаґо, заявив, що треба конче вияснити вживання атомової зброї збройними силами Европи (НАТО), бо інакше може там прийти до катастрофи. НАТО має для оборони Европи, казав Ніксон, 26 дивізій, в тому є 6 дивізій американських, а комуністи мають понад 100 дивізій. Коли б президент ЗДА не міг негайно дати дозволу командантові збройних сил НАТО покористуватися атомовою тактичною зброєю, то комуністи впродовж годин могли б мати визначні успіхи. На думку Ніксона треба, щоб обидва кандидати на президента, Джансон і Ґолдвотер, вирішили в публічній дебаті цю справу, бо від неї залежить доля 250,000 американських вояків в Европі. На пресовій конференції Ніксон сказав, що якщо не буде змінена американська політика, то до року Південний В'єтнам буде комуністичний, а ціла Південно-східня Азія буде опанована комуністами за три роки.

У Москві помер совєтський економіст і теоретик Євген Варґа

Москва. — В четвер 8 жовтня помер тут на 84 році життя відомий колись совєтський економіст і теоретик Євген Варґа, народжений на Угорщині в жидівській родині. Протягом 20-их і 30-их років, він був одним з найвидатніших совєтських авторитетів у справах економіки але в 1946 році був гостро засуджений за свою книжку „Зміна в капіталістичній економіці, як вислід Другої світової війни". В цій книжці Варґа доводив, що, всупереч передбачуванням Маркса, більших господарських криз в капіталістичних державах після війни не буде і вимагав, щоб з цим рахуватися також і совєтській економіці. Відсунений за Сталіна від активної діяльности Варґа перейшов на становище консультанта угорського комуністичного уряду в справах господарського розвитку Угорщини.

В „Світових Серіях" бейзболу ведуть „Кардинали" 3:2

Після п'яти гор „Світових Серій" бейзболу дружина „Кардиналів" зі Ст. Луїс має три перемоги і добрі вигляди на здобуття чемпіонату ЗДА, бо наступні гри, які вирішать першість, відбудуться вже на їхньому стадіоні в Ст. Луїсі. В трьох останніх грах минулої суботи, неділі і понеділка „Кардинали" двічі перемогли „Єнків" вислідами 4:3 і 5:2, а раз зійшли переможеними 1:2. „Єнкі" здобули перемогу в суботу в зустрічі, яка тривала десять змін, тому що після дев'яти вислід був 1:1. В десятій зміні Мікі Ментел здобув для „Єнкі" переможну точку ударом „гом ран". В недільних змаганнях вирішив перемогу „Кардиналів" Кен Боєр, який здобув „гом ран" в часі, коли на трьох базах були вже змагуни „Кардиналів", осягаючи цим ударом відразу чотири точки. В понеділкових змаганнях „Кардинали" вели 2:0 до останньої зміни, в якій Тома Треш здобув вирівнання своїм ударом „гом ран", бо разом з ним осягнув кінцеву базу Мікі Ментел, який був на базі. В додатковій, десятій зміні „Кардинали" здобули „гом ран" з удару МекКарвера, в часі якого були два інші змагуни „Кардиналів" на базах. В середу, і, коли буде потрібно, в четвер відбудуться дальші гри „Світових Серій" на Буш Стадіоні в Ст. Луїсі, Мізурі.

„Тризуб" і УСК ведуть в показнику футбольної ліґи

„Тризуб" Філядельфія переміг минулої неділі у Філядельфії вислідом 4 : 1 Грецько-Ам. СК у мистецьких футбольних змаганнях Південної Дивізії „Східньої Конференції". Завдяки цій виграній „Тризуб висунувся на вершок показника Дивізії, маючи на своєму рахунку 7 : 3 точок і 11 : 4 воріт. Кращий технічно „Тризуб" значно переважав греків, спеціяльно в першій половині, коли впали ворота для „Тризуба" зі стрілів Мендеза в 14-ій і Мендонки в 24-ій хвилинах. Після перерви тверді і швидкі греки держали деякий час ініціятиву і здобули тоді одинокі ворота. Опісля знов прийшли наступи „Тризуба", які принесли треті і четверті ворота зі стрілів Вентленда і Мендеза.

УСК Ню Йорк переміг переконливо Н. Й. Амерікенс вислідом 5 1 у чергових мистецьких змаганнях на своєму грищі в Коледж Пойнті. Перші ворота здобули противники УСК-у вже в 2-ій хвилині з карного. На 25-ій хвилині УСК вирівняв зі стрілу Пирдона, а дальші ворота здобули вже в другій половині Сметгірст 2, В. Шмотолоха з карного і Сапіо. Після цієї перемоги УСК опинився на другому місці показника Південної Дивізії, маючи рівне число точок з „Тризубом" 7 : 3 та відношення воріт 10 : 5.

„Чорноморська Січ" Нюарк пережила в мистецьких змаганнях на виїзді на грищі Шіцен Парку в Норт Берґен свій „чорний день". Січовики програли цю зустріч вислідом 1:6 з „Гунґарією" та залишилися після неї на останньому місці Північної Дивізії „Східної Конференції" з точками 2 : 6 і відношенням воріт 8:15. До половини вислід був тільки 1 : 2 і гра була вповні вирівняна. Заломання „Ч. Січі" прийшло несподівано в другій півгрі.

Інші висліди змагань „Східньої Конференції": БВ „Ґотче" — „Метрос" 3 : 1 і „Джуліяна" — „Дочунґарн" 1 : 4 в Південній Дивізії; та „Н. Н. Гота" — „Інтер" 1 : 1 в Північній Дивізії.

● **Грецький король Константин** відмовився прийняти свого 55-річного стриєчного брата князя Павла, з яким ціла королівська родина попала в конфлікт внаслідку претенсій Павла до ближчої черги в наслідстві престолу та суперечки з приводу невизнання королівським двором дружини князя, колишньої російської еміґрантки з міщанського роду. Князь Павло виступив з публічними скаргами проти королеви - матери Фридерики. Йому заявили, що король виїхав вже з Атен, що не відповідало правді.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 14-го ЖОВТНЯ 1964 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд., в год. 7-ій веч. в УНДомі при 96 Fleet St. — П. Костик, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1964 р.

МІЛВІЛ, Н. Дж. Звичайні збори Т-ва Запор. Січ — 347 Відділ, в год. 1-ій по пол. в залі де звичайно. Проситься прибути на збори. — С. Патен, предс., С. Чопик, кас., Г. Тимчій, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд., в 2-ій год. по пол. в парафіяльній залі, 305 Hudson Ave. Проситься прибути на час. — В. Колданський, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Никомая — 5 Відд. в 5-ій год. по пол. в церковній залі. Проситься прибути і вирівняти залеглі вкладки. — І. Сидор, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. Місячне збирання членських вкладок Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. в 1-ій год. по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. — С. П. Крупка, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127-ий Відд. в год. 11:30 ранку в церковній залі, Філмор і Онейда вул. Проситься приходити на збори. Побір вкладок відбувається кожної неділі в згаданому часі і місці. — І. Вула, предс., М. Гаравус, секр., П. Гаравус, кас.

Посмертні згадки

ІВАН ХАВЛЮК, довголітній член Т-ва „Любов" — 45 Відд. УНСоюзу в Філядельфії, Па., помер 24-го липня 1964 р. на 78 році життя, а членом УНС був 49 років. Покійний був спокійної вдачі, цікавився народними і громадськими справами на які ніколи не відповлявся жертвувати. Полишив 80-літню дружину Марію, 2 синів Володимира і Богдана, 3 дочки Ольгу, Анну і Славку і 12 внуків. Всі вони є свідомі свого походження, всі говорять українською мовою і наслідують батька, матір і дідуся. Похорон Покійного відбувся 28 липня з церкви св. о. Миколая при 24 вул., при чисельній участи родини, знайомих, сусідів і членів Т-ва. Поховано Покійного на цвинтарі на Факс Чейс б. Філядельфії.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Сепик, секр.

ОЛЬГА СТРІЛЬБИЦЬКА, членка 371 Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., померла 4 липня 1964 р. Покійна походила з Чернівець, Буковина, де довший час учителювала. Полишила тут сестру, яка живе в Канаді. Мужа втратила в таборах а 2 сини згинули в рядах УПА. Похорон відбувся з пох. зав. Литвин і Литвин до Укр. Кат. Церкви в Нюарку при участи двох священиків.
Вічна Їй Пам'ять!
Ю. Баранюк, секр.

ТАРЗАН, ч. 5324. Суперечка!

SAM CRIED OUT IN ANGUISH, "BETTY! YOU CAN'T MEAN THAT YOU'D MARRY THIS--THIS--"

Сем крикнув із болю. — Бетті! Ти ж не можеш думати, що ти могла б одружитися з цим... цим...

'STEADY, MR. WATERS,' SAID ADAM FIRMLY. "AFTER ALL, BETTY CAN'T BE A WET NURSE TO YOU FOREVER."

— Поважно, пане Вотерс — сказав рішуче Адам. — Нарешті, Бетті не може бути вічно для вас годувальницею.

"THAT WASN'T FAIR, ADAM," RETORTED THE GIRL. "AS A MATTER OF FACT, IT WAS PRETTY CRUEL!" 8-28-5324

— Це не гарно, Адаме, — відповіла дівчина. — В дійсності, це було сказано таки за жорстоко!